

Wychodzi codziennie oprócz dni następujących po Świętach uroczystych i niedziach. — Prenumerata w biurze Dyrekcji, Ulica Miodowa Nr. 487 i Kantorach. — Obwieszczenia przyjmują się za opłatą od wiersza druku: za 1-krotne obwieszczenie kop. 4, za 2-krotne k. 6, za 3-krotne kop. 8. — Artykuły nadysłane do zamieszczenia w Dzienniku nie zwracają się. — Listy przyjmują się tylko frankowane. — We wszystkich co dotyczy Dziennika, należy odnosić się wprost do Dyrekcji.

Prenumerata w Warszawie: Rocznie rs. 8. — Półrocznie rs. 4. — Kwartalnie rs. 2. — Miesięcznie kop. 67. — Bez odnoszenia w biurze Dyrekcji prenumerata nie przyjmuje się; — Numer pojedynczy kop. 5. — Za odnoszenie do domu opłaca się miesięcznie kop. 5. — Na prowincji na stacjach Poczty w Królestwie i Cesarstwie: Rocznie rs. 9 k. 20. — Półrocznie rs. 4 k. 60. — Kwartalnie rs. 2 k. 30. — Za przesyłkę w kopertach kwartalnie dopłaca się Rs. 1.

Rok 2.

SPIS RZECZY.

DZIAŁ URZĘDOWY. — Najwyższe nagrody. — Komitet urządzający; (c. d.). — Rada administracyjna. — Magistrat m. Warszawy.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY. — Warszawa: Przegląd polityczny. — Korespondenci *Dzien. Warsz.* — Rozruchy w księstwach naddunajskich. — Chleb i mięso. — Tydzień giełdowy. — Okręgi wojenne na Kaukazie i w Syberji. — Parcelowanie; wychództwo. — Zmiany w Galicji. — Powrót z niewoli. — Oszustwo. — Koleje żelazne. — Kozacka turecka. — P. Młochowski i *Ojczyzna*. — Amerykańska. — Podatki i patrioci. — Usiłowania Juareza. — Parlament kanadyjski; federacja; jen. Grant. — **Austria.** Książę Kuza. — **Francja.** Cisza w Paryżu. — Uroczystość 15 sierpnia. — Posiedzenie rad jeneralnych. — Ordery. — **Hiszpanja.** Kwestja finansowa. — Król. Izabella; król. Krystyna; infant don Franciszek. — **Niemcy.** Kwestja księstw. — Książę Walji. — **Prusy.** Wizyta kr. pruskiego. — **Turcja.** Cholera. — **Włochy.** Armja papieżka. — Cholera i minister finansów. — Korespondencje z Lublina, Lwowa i Paryża. — **Kronika.**

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Warszawa d. 10 (22) Sierpnia.

NAJJAŚNIEJSZY PAN, na skutek poświadczenia JW. Hrabiego Namiestnika Królestwa, o usługach oddanych Rządowi przez Pomocnika Rewizora ruchu w 4-m Oddziale Drogi Żelaznej St.-Petersbursko-Warszawskiej poddanego Królestwa Wielkiej Brytanji Eugenjusza *Davidsa*, tudzież Naczelnika Składu w Warszawie parowozów tejże Drogi, poddanego Hamburgskiego Juljusza *Egera*, Najmilszemu i wiej ozdobić raczył pierwszego z nich orderem Św. Stanisława klasy 3-ej, drugiego zaś medalem złotym z nadpisem „za gorliwość”, dla noszenia na szyi na wstędze rzeczono go orderu.

Okólnik do Komisji Spraw Włościańskich w Królestwie Polskiem. Nr. 28.

Postanowienia Komitetu Urządzającego w Królestwie Polskiem.

29 lipca (10 sierpnia) 1865 r.

(ciąg dalszy, patrz Nr. 185).

POSIEDZENIE SIĘDMIEDZIESIĄTE TRZECIE z DNIA 20 CZERWCA (2 LIPCA) 1865 R.

POZYCJA 366.

O zabezpieczeniu praw osób trzecich przy udzielaniu właścicielom ziemskim wynagrodzenia za grunta przesłane na rzecz włościan.

Stosownie do art. 49—51 Ukazu o Komisji Likwidacyjnej, na Komitet Urządzający włożony został obowiązek ułożenia przepisów o zabezpieczeniu praw osób trzecich, mających na dobrach hipoteczne prawa, w przypadkach: 1) gdy właściciel zrzecze się części kapitału likwidacyjnego, lub nie zgłosi się po odbiór wynagrodzenia w terminie prawem oznaczonym; 2) gdy właściciel w skutek nieprzedstawienia w właściwym terminie wymaganej przepisami tabeli likwidacyjnej, utraci prawo do otrzymania procentów od d. 3 (15) kwietnia 1864 r.

Przy rozbiórce tego przedmiotu, co do pierwszej kwestji, dotyczącej zabezpieczenia praw osób trzecich, w razie, gdy właściciel dóbr zrzecze się w całości lub części przypadającego dlań wynagrodzenia likwidacyjnego, Komitet Urządzający, uważał, że formalne zrzeczenie się właściciela, powinno być przedstawione właściwej Komisji Spraw Włościańskich, z dołączeniem kopji wykazu hipotecznego na dowód, że żadne długi hipoteczne na tych dobrach nie ciążyą. O ile zaś znajdują się jakiegobądź zobowiązania hipoteczne, powinna być przedstawioną zeznana notarialnie deklaracja wszystkich wierzycieli hipotecznych udowadniająca, że oni zgadzają się na takowe zrzeczenie się. Co do niezgłoszenia się właściciela po odbiór wynagro-

żenia likwidacyjnego (art. 50 Ukazu o Komisji Likwidacyjnej) kwestja pod tym względem ustaje, przy takim postępowaniu, jakie już przez Komitet Urządzający zostało przyjęte przy ułożeniu przepisów o wydawaniu listów likwidacyjnych. W przepisach tych—postanowiono wzywać przed Wydział hipoteczny tak wierzycieli jako i właściciela, z zastrzeżeniem, że w razie gdyby ktokolwiek z pomiędzy nich, nie był obecnym, część wynagrodzenia likwidacyjnego dla niego przypadająca mogąca, odesłaną zostanie do depozytu Banku Polskiego.

Co do drugiej kwestji, dotyczącej zabezpieczenia praw osób trzecich, w razie gdy właściciel utraci prawo do otrzymania procentów od dnia 3 (15) kwietnia 1864 r., Komitet Urządzający zważał, że obecnie byłoby przedwczesnem wydawanie w tej mierze jakiegobądź przepisów. Gdy nadejdzie termin dnia 16 (28) listopada, wówczas kwestja ta przedstawi się bardziej wyjaśnioną.

Z zasad powyżej wyłożonych, w wykonaniu art. 51 Ukazu o Komisji Likwidacyjnej, Komitet Urządzający postanowił i stanowi:

1) Formalne zrzeczenie się przez właściciela w całości lub części wynagrodzenia likwidacyjnego za zniesione powinności włościańskie, powinno być przedstawione właściwej Komisji Spraw Włościańskich, wraz z kopją wykazu hipotecznego dóbr, na dowód, że żadne długi hipoteczne dóbr tych nie obciążają. Jeżeli zaś dobra obciążone są jakimiś zobowiązaniami hipotecznymi, powinna być przedstawioną zeznana notarialnie deklaracja wszystkich wierzycieli hipotecznych, udowadniająca, że oni zgadzają się na takowe zrzeczenie się.

2) Zrzeczenie się wynagrodzenia, przedstawione bez spełnienia powyższych warunków, uważane będzie jako naruszające prawa osób trzecich i uznane zostanie za nieważne.

3) Wypis z niniejszego postanowienia, które w przepisany porządku w Dzienniku Praw winno być zamieszczone, ma być zakomunikowany Komisji Likwidacyjnej i Komisji Rządowej Sprawiedliwości, tudzież rozesłany do wykonania Komisjom Spraw Włościańskich. (d. n.)

Rada Administracyjna Królestwa na posiedzeniu z dnia 6 (18) lipca r. b., udzieliła francuzkiemu poddanemu Janowi-Antoniemu 2-ch imion Pastorelli, 10-cio-letni list przyznania, na wynaleziony przezeń sposób wyrabiania terpentyny, smoły, kwasu drzewnego, gazu i węgla w jednej operacji za pomocą pary.

Rada Administracyjna Królestwa, na posiedzeniu z d. 23 lipca (4 sierpnia), udzieliła mieszkańcowi miasta Warszawy, Juljanowi Paryczko, pięcio-letni list przyznania na wynaleziony przezeń aparat do warzenia pokarmów i ogrzewania płynów.

Rada Administracyjna Królestwa, na posiedzeniu z d. 23 lipca (4 sierpnia) r. b., udzieliła Leonowi Januszewskiemu, patent na Budowniczego wolno-praktykującego klasy 3-ej.

Magistrat miasta Warszawy.—W odwołaniu się do obwieszczenia swego z d. 26 Maja (7 Czerwca) r. b., podaje do powszechnej wiadomości, że z funduszu przez braci Kaftal na cele dobroczynne darowanego, trzem pannom starozakonnym ubogiego stanu i moralnej kondyty, to jest: Rozalji Tworkow pod N. 2742, Esterze Tuchbande pod N. 1813 i Zysli Kaftal pod N. 1427 mieszkającym, przyznano wyposażenie po rs. 150 każdej z wniesieniem jednocześnie wyposażen tych do Banku na procent, a to do czasu wyjścia obdarowanych za mąż, — oraz dwom kupcom podupadłym wyznania mojęszowego, przyzwoitego prowadzenia, to jest: Samuelowi Figatner pod N. 1803 i Herszowi Kaftal pod N. 1213 mieszkającym, przyznano wspomnienia również po rs. 150 każdemu, które w dniu 9 (21) Lipca r. b. jako w rocznicę śmierci niegdy Szoela

Kaftal ojca ofiarodawców z Kasy Miejskiej wypłacone im zostały, — w którym to dniu również udzielono wsparcia w kwotach od rs. 25 do 100, dziewięciu ubogim wstydzącym się zebrać.

DZIAŁ URZĘDOWY

Warszawa, d. 10 (22) Sierpnia.

Król pruski, jak donosi telegraf, przybył do Salzburga wieczorem 19-go i serdecznie był przyjęty przez cesarza austriackiego oczekującego nań w jego mieszkaniu. Po rozmowie trwającej kwadrans, cesarz odjechał do zamku rezydencjonalnego, gdzie bezzwłocznie przybył z wizytą król pruski. Wielki książę oldenburgski przybył z Ischl do Salzburga. W poniedziałek obaj monarchowie mieli się udać razem do Ischl. Pomiedzy p. Bismarckiem a p. Mensdorffem-Pouily od piątku trwały narady, które doprowadziły do porozumienia na stałych podstawach. W niedzielę obydwaj monarchowie podpisali umowę ułożoną w Gastein co do nowej organizacji tymczasowości w księstwach. Co do tej nowej organizacji, nie ma jeszcze urzędowych wiadomości. Wiedeńskie korespondencje utrzymują, iż na podstawie tej umowy, Lauenburg zostaje wcielony do Prus, które w zamian za to zapłacą Austrii wynagrodzenie pieniężne za koszta wojenne; dla uniknięcia zaś dalszych sporów w spółposiadaniu, nastąpić ma administracyjny rozdział księstw, tak że w Szlezwygu będzie zarządzała Austria, a w Holsztynji Prusy. Umowa ta bardzo się niepodoba dziennikom wiedeńskim, które upatrują w tem porażkę dla dyplomacji austriackiej, gdyż Prusy będą mogły wydać księcia Augustenburgskiego z Holsztynji, urządzić sobie stację morską w Kiel i obwarować Friederichsort, przeciwko czemu świeżo zaprotestował austriacki komisarz cywilny p. Halbhuber.

Telegram z Wiednia donosi, że były minister policji w gabinecie p. Schmerlinga, p. Mecsery, został mianowany namiestnikiem w Styriji.

Z mów mianych w Cherbourgu przez margr. Chasseloup-Laubat i ks. Sommerset, *La Fr.* podnosi wyrażenie obydwóch, że czas nieprzyjacielskich współzawodnictw minął, a nastąpiła epoka współubiegania się, na korzyść sprawy cywilizacji i wolności, i uważa, iż takie serdeczne podanie sobie ręki, będzie miało zbawienny rozgłos po całym świecie.

Jak telegrafują z Madrytu, królowa Krystyna, pracuje nad Espartero i generałem Prim, aby stronnictwo progresistów za pomocą pokojowych środków weszło do składu rządu. — O cholery z półwyspu iberyjskiego nadchodzą pomysne wiadomości. W Gibraltarze od 16-go nie zdarzyło się żadnego wypadku cholery, w skutku czego komisja zdrowia uznała ten port za wolny od zarazy. W Barcelonie i Walencji plaga ta już ustępuje.

Z Rzymu donoszą, że konsystorz niezawodnie odbędzie się we wrześniu w Castel Gandolfo i że na konsystorzu tym będą objaśnione układy z p. Vegezzi.

W d. 15-ym, przepłynął przez kanał suezki, którego szluzę otworzono, pierwszy statek naładowany węglem, wprost z morza śródziemnego na morze czerwone.

W przedmiocie rozruchów w księstwach naddunajskich, podajemy poniżej treść ciekawej polemiki pomiędzy *Nordem* a *Opinion nationale*.

Zwracamy uwagę czytelników na zamieszczone poniżej korespondencje ze Lwowa i Paryża.

* (Korespondencja *Dzienn. Warsz.*). Galicyjskie, poznańskie i emigracyjne organa prasy, pilnie zwracają oko na nasz dziennik, szczególnie na korespondencje, usiłując wykryć, kto mianowicie pisze je z zagranicy. Ciekawość ich dochodzi do śmieszności nadzwyczajnych rozmiarów. P. Plater wyznaczył nawet nagrody 1,000 fr., dla wykrycia korespondenta z Zurichu; czytelnicy nasi wiedzą jakie stąd wynikły dziwaczne historie. Nie można bez śmiechu czytać opowiadań naszego korespondenta z Zurichu, o sędzie nad Skoraczewskim a potem nad Malukiewiczem, podejrzewanym o dostarczanie korespondencji do dziennika naszego. Zabawny jest ten aeropag emigrantów pośród gościnnego ludu. Ale, widać, że policja w Zurichu patrzy przez szpary na te dziecinne wybryki, kończące się walką na pięści. Tymczasem łamiąc sobie głowę nad wykryciem naszych korespondentów, wyz wspomniane organa, nie pomijają żadnej sposobności donoszenia, że taki a taki korespondent u był, a znów taki a taki przybył. Niedawno wykryły, że dziennik nasz pożegnał korespondenta z *nad Peltwy*, będąc bardzo niezadowolony z jego korespondencji. Przeciwnie *Dziennik* bardzo był z nich zadowolony i z przyjemnością otwierał im miejsce w swych szpaltach: niezadowolnieni z nich byli tylko nam niechętni; przestał zaś z nich korzystać z innych zupełnie powodów, a mianowicie dla tego, iż uznał za bezużyteczne trzymanie we Lwowie trzech korespondentów, do których liczby należał i z *nad Peltwy*, w obec teraźniejszej stagnacji ciekawych spraw w Galicji. Ograniczając się na jednym z nich, *Dziennik* z przyjemnością wyraża swemu korespondentowi z *nad Peltwy* podziękowanie, zastrzegając sobie w swoim czasie korzystanie znowu z jego zajmujących doniesień.

* (Rozruchy w księstwach naddunajskich). Dzienniki zaczynają zwracać uwagę na rozruchy w księstwach naddunajskich. *Nord* obszernie rozbiiera ten przedmiot i dowodzi, że książę Kuza obaliwszy dawny porządek polityczny i społeczny w księstwach, w interesie własnym, a nie w interesie ludu, nie zdołał utrwalić nowego, i z tego powstał prawdziwy bezrząd. Susza, a następnie wylewy, doprowadziły mieszkańców do nędzy, kiedy tymczasem podatki ciągle wzrastały; przy takim niezadowolnieniu ludności, potrzeba było już tylko byle czego, aby wywołać wybuch. Zaprowadzenie monopolu od tytoniu, szkodliwe nie tylko dla handlujących nim i plantatorów, lecz i dla całej ludności, przez tak znaczne podniesienie ceny artykułu powszechnie używanego, było kroplą wody przyczyniającą się do wylania płynu z przepełnionego naczynia. *Nord* w spiesznym powrocie księcia Kuzy do Bukaresztu upatruje dowód, jak groźne musiały być te rozruchy, których powody objaśnia. Tymczasem *Opin. nat.* która od dwóch lat przedstawiała ciągle księstwa naddunajskie jako raj ziemski, w kłopotcie, jak objaśnić rozruchy, zwała je na intrzygi ruskie, co jej dało sposobność do nowych szumnych deklamacji. *Nord* tak w końcu się odzywa: „Po co usiłować wykazać redaktorom *Opin. nat.* że Rosja w obecnym okresie wewnętrznego swego przekształcenia, bardziej niż którekol-

wiek mocarstwo, ożywiona jest życzeniem, aby „pokój panował na Wschodzie, tak samo jak na „innych jej granicach? Po co im przypominać „rady umiarkowania i pojednania udzielane przez „gabinet petersburski, tak w Konstantynopolu „jak w Bukareszcie i Belgradzie, dla uprzedze- „nia przyszłych zająć i załagodzenia istnieją- „cych? Napróżnoby się traćło czas; *Opin. nat.* „widzi rzeczy i ludzi nie tak jak są, ale jak pra- „gnie żeby były.”

* (Chleb i mięso). Otrzymaliśmy list następującej osnowy: Nie mają to, panie redaktorze, będzie winą, jeżeli polityka wciąż się do tych kilku wierszy, które piszę w kwestji nowego sposobu sprzedawania chleba i mięsa. Jest to winą charakteru narodowego, który stanowczo nie jest dość dojrzałym dla korzystania z udzielonych swobód bez nadużywania ich. W sferze polityki, lata które upłynęły od 1815 do 1830, i od 1856 do 1863, świadczą o tej prawdzie. W innej zaś sferze, dwa miesiące męczarni moralnych i fizycznych, przez które przeszły gospodynie domów od czasu zniesienia taksy, każą niemal żałować tego zniesienia, które powitaliśmy z radością, upatrując w niem postęp.—Zacniemy od chleba: nigdy nie był on gorzej wypieczonym, niezdrowszym i droższym; nigdy jeszcze nie trzymał on wagi tak powszechnie niższej od ustanowionej, jak od chwili zniesienia taksy. Na pociechę uskarżających się, piekarze nie znajdują nic lepszego do powiedzenia, jak tylko to, że przyszłej zimy będzie jeszcze gorzej. Zbiory rzeczywiście nie wszędzie były dobre, deszcze zaś które teraz padają, bardzo zaszkodziły pszenicy. Należy koniecznie, w interesie klas ubogich, postawić piekarzy w niemożności pogorszenia jeszcze położenia i nadużywania pozoru podrożeńia.—Co do mięsa, czytamy wprawdzie perjodycznie w gazetach listę rzeźników, którzy zobowiązali się dobrowolnie do sprzedawania takowego niżej cen przez nich zaakceptowanych, lecz wątpimy, ażeby znaczna liczba domów korzystała z tej hojności, istniejącej tylko na papierze. Rzeczywiście, najczęściej się trafia, że służące zgłaszające się do którego z tych rzeźników i żądające przyznanego zniżenia ceny, witane bywają śmiechem, a gdy obstają przy swem żądaniu, dawane im jest mięso posledniejszego gatunku.—Należy temu jak najrychlej zaradzić. Czy wszyscy mieszkańcy mają zwrócić się, jak to zaleca jedna z naszych gazet, i powstrzymać się całkiem i ogólnie od używania mięsa aż do chwili, w której panowie rzeźnicy będą upraszali o łaskę? Lecz nie ma pewności, czy po uzyskaniu takowej, nie wrócą do dawnych narowów. Przyszłoby przeto do powtarzania tego środka na nowo bez końca, pozbawianie zaś żołądka żywności posilnej jest wiele zdrowiu szkodliwe. Czy miasto ma samo zaprowadzać piekarnie, jak tego żąda inna gazeta, dla wywołania konkurencji z piekarzami posiadającymi konsensa? Środek podobny nie zdaje się nam być skutecznym, i był już co do rzeźników próbowany, lecz bez wielkich rezultatów. Czy należy poddać piekarzy i rzeźników pod ściślejszy dozór? Czy mamy nareszcie cierpieć jeszcze wytrwale przez jakiś czas, w nadziei, że ci handlarze niezbędnych artykułów zrozumieją w końcu swój własny interes i poprzestaną na słusznym zysku? Ograniczamy się na teraz na postawieniu tych wszystkich kwestij, pozostawiając ludziom kompetentnym rozwiązanie ich. Stwierdzamy jedynie tę okoliczność, że położenie zaczyna być niepodobnem do zniesienia.

* (Tydzień giełdowy). Tendencja ku obniżeniu walut zagranicznych, na naszej giełdzie w tygodniu poprzednim objawiona, przetrwała jeszcze, chociaż w mniejszych rozmiarach, do środy tygodnia zeszłego, lecz od czwartku kursa nasze doznały stopniowego podwyższenia, tak, iż z końcem tygodnia ażo zagraniczne podniosło się znowu. Różnica więc w porównaniu z tygodniem poprzednim, wypada na naszą niekorzyść. Transakcje w papierach publicznych i innych wartościach, w tygodniu upłynionym z małym wyjątkiem były szczupłe. Listy zastawne zniżyły się znowu. Obligacji skarbu utrzymały się na dawnej wysokości. 5-cio procentowych bileto banku Cesarstwa nie wiele zakupiono; 4-ro procentowych metalików wcale na giełdzie nie było. Z akcji drogi żel., rosyjskie wcale na sprzedaż nie były wystawione, warszawsko-wiedeńskie całkiem były zaniedbane, a bydgoskie w nie wielkiej ilości kupowano; terespolskich akcji obroty w tym tygodniu były mniejsze jak poprzedniego. Tylko w nowej pożyczce premjowej obroty były więcej ożywione. (*G. Handl.*)

* (Okręgi wojenne na Kaukazie i w Syberji). Najwyższy rozkaz z d. 6 sierpnia r. b. Dla miej-

scowego zarządu siłą zbrojną i instytucjami na Kaukazie, w kraju Orenburskim i Syberji zachodniej i wschodniej, uorganizowane zostają następujące okręgi wojskowe: kaukazki, orenburski, zachodnio-syberyjski i wschodnio-syberyjski, z zarządami wojskowo-okręgowymi, a to na zasadzie ogólnego postanowienia, najwyżej zatwierdzonego pod d. 6 sierpnia 1864 roku, i dodatkowych przepisów. Jak tylko nowe te zarządy rozpoczną swe czynności, mają być zwinęte: 1) główny sztab armji kaukazkiej; 2) sztaby wojsk kraju Orenburskiego, zachodniej i wschodniej Syberji, wraz z wydziałami prowjanckimi; 3) sztab naczelnika artylerji kaukazkiej armji i sztaby miejscowych naczelników artylerji w oddziałach kraju kaukazkiego; 4) biura naczelników artylerji kraju orenburskiego, zachodniej i wschodniej Syberji i brygady konnej artylerji wojska kozaków syberyjskich; 5) sztab naczelnika inżynierji armji kaukazkiej, miejscowi naczelnicy inżynierji w oddziałach kraju i kierujący częścią inżynierską w twierdzeniach, fortach i miastach; 6) biura orenburskiego okręgu inżynierji i naczelników inżynierji zachodniej i wschodniej Syberji; 7) intendencja kaukazka, wraz z ober-prowjanctmajstrami w Tyflisie, Stawropolu i Piotrowsku; 8) komisje komisarskie: tyfliska, stawropolska, omska i irkucka; 9) komisje polowe prowjanckie: orenburska, omska i irkucka, wraz z należącymi do nich urzędami inspektorów częstkowych; 10) biuro generał-sztab-doktora armji kaukazkiej i posady sztab-doktorów w obwodach: kubańskim, terskim, dagestańskim, i generał-gubernatorstwie kutaiskiem, wraz z ich pomocnikami; 11) inspektorowie bataljonów linjowych: kaukazkich i nadmorskiej krainy Syberji wschodniej; 12) urząd naczelnika miejscowych wojsk w Syberji zachodniej. Dotychczasowe zaś biura dowodzących wojskami w obwodach kubańskim, terskim i dagestańskim zreorganizowane być mają podług nowych zasad. Wojska na Kaukazie zachowują nazwę armji, a przeto głównym zwierzchnikiem tego okręgu będzie głównodowodzący armją kaukazką.—Mianowani zostają dowódcami wojsk w okręgach: *Orenburskim*—Orenburski generał-gubernator dowodzący wojskami kraju orenburskiego, generał-adjutant Krzyżanowski, z zachowaniem tytułu generał-adjutanta i generał-gubernatora orenburskiego; *Zachodnio-syberyjskim*—generał-gubernator Syberji zachodniej, dowodzący wojskami tamże, senator, generał-piechoty Duhamel, z zachowaniem tytułu generał-gubernatora zachodniej Syberji i senatora; *Wschodnio-syberyjskim*—generał-gubernator Syberji wschodniej i dowodzący wojskami tamże, generał-lejtnant Korsakow 6 z zachowaniem tytułu generał-gubernatora gubernji wschodniej. *Pomocnikiem głównodowodzącego armją kaukazką*—naczelnik sztabu głównego armji kaukazkiej, generał-adjutant Karcow 1, z zachowaniem tytułu generał-adjutanta. Naczelnikami sztabów okręgowych: *Kaukazkiego*—dyżurny generał armji kaukazkiej, generał-major Limanowski; *Orenburskiego*—naczelnik sztabu wojsk kraju orenburskiego, generał-major Lewenhof; *Zachodnio-syberyjskiego*—naczelnik sztabu wojsk Syberji zachodniej, generał-major Krojerus; *Wschodnio-syberyjskiego*—naczelnik sztabu przy generał-gubernatorze i członek rady głównego zarządu Syberji wschodniej generał-major Kukiel, z zachowaniem obowiązków członka rady. *Atamanem nakaznym wojska kozaków przy armji kaukazkiej*—ataman polowy pułków dońskich przy tejże armji będących, generał-major Chreszczatycki. *Naczelnikiem miejscowych wojsk w kraju zakaukazkim i generał-gubernatorstwie kutaiskiem*—inspektor bataljonów linjowych kraju zakaukazkiego, generał-major Oklobzio. Naczelnikami wojennymi gubernjalnymi: *irkuckim*—starszy członek zarządu wojskowego zabajkalskiego, pułkownik Pedoszenko; *jenisejskim*—pułkownik pułku 97 liflandzkiego piechoty Zejfort,—obaj z zaliczeniem do piechoty armji.— *Naczelnikiem sztabu wojsk obwodu nadmorskiego*—starszy adjutant dyżurnego generała głównego sztabu Jego Cesarzkiej Mości, liczący się w piechocie armji, podpułkownik Tichmieniew. (*Rus. Inw.*)

* (Parcelowanie.—Wychództwo). *Kcyria*, 17 sierpnia. Dobry interes zrobiony został obecnie przez rozparcelowanie kupionego za 8,000 talarów gruntu włociańskiego w Roztrębowie, mającego przetrzeni 115 morgów. Przy sprzedaniu części, otrzymano po 75 talarów za morg, nie licząc w to lasu i budynków. Dotychczasowy właściciel tego gruntu emigruje, z pozostałymi mu 6,000 talarów, do Ameryki. W ogóle teraz, gdy wojna została ukończoną, wychództwo do Ameryki wszczynają się tam w wielkich rozmiarach. Co miesiąc udają się tam z tutejszej okolicy liczne familje i jeszcze znaczniejsza liczba osób pojedynczych, w końcu zaś b. m. puści się w drogę także towarzystwo złożone ze 100 przeszło osób. (*Patr. Z.*)

* (Zmiany w Galicji). Spodziewane są w Galicji wielkie zmiany pod względem obsadzenia wyż-

szych posad rządowych; powiadają, że na czele rozmaitych władz mają stanąć na nowo wszyscy ci urzędnicy, którzy funkcjonowali za czasów namiestnictwa hr. Gołuchowskiego. W Galicji wiadomość ta przyjęta została z niezbyt wielkim zadowoleniem. (Nordd. A. Z.)

* (Powrót z niewoli). Dnia 10 b. m. odstawił do c. k. urzędu cyrkulowego w Jaworznie czterech poddanych austriackich, uwolnionych przez władze ruskie. Odesłano ich niezwłocznie do właściwych władz. (Krak. Z.)

* (Oszustwa.) Niejednokrotnie zwracaliśmy uwagę na rodzaj oszustwa, które od niejakiego czasu zarzuca już sieci i na kraje polskie. Istnieją w Londynie zmyślone firmy kupieckie i bankierskie, których nikt tam nie zna, albowiem kryją się one przed okiem władzy, a za to rozsławiają po Europie okólniki ofiarując rozmaite usługi i sypiąc bez miary obietnicami, żeby złudzić łatwowiernych i wyłgać od nich pod różnemi pozorami ile się da, kilka lub kilkanaście funtów sterlingów, a choć i tyleż szelągów. Rozpisują one listy do różnych osób setkami lub też ogłaszają się po piśmie publicznym, a te nie mogą odmówić przyjęcia ogłoszeń, nie wiedząc, czy firma jest rzetelną lub nie. Nie zawadzi jednak ostrzedz, jak to często czynimy. Nie mamy pewności. Znany dom londyński „K. Bobczyński et Com. (late J. Mathews) Agents et Warhousen, 11, Addle-street, City” pisze nam z tego powodu: „Kilka domów kupieckich z prowincji polskich wywiadyuje się w naszym kantorze o firmę angielską *John Greenham et Co.*, która w *Czasie* z d. 7 lipca Nr. 152 anonsowała się pragnąc wejść w stosunki z domami za granicą. Aby więc zawiadomić zgłaszających się, a nadewszystko, aby publiczność ostrzedz, prosimy o ogłoszenie, że takiej firmy handlowej na targu londyńskim nie ma, że zamiary tych co się tak ogłaszają jak *John Greenham et Comp.* nie mogą być bardzo czyste.” P. Bobczyński dodaje, że podobnych wywiadywań chętnie i nadal podejmuje się bezpłatnie dla rodaków, byle ich od szkody zasłonić. (*Czas*). (Żeby to p. Bobczyński podjął się ostrzedzać współrodaków od innych towarzystw czyli spółek, co pod płaszczykiem patriotyzmu wyciskają grosz z kraju, niby na utrzymanie wychodźców, niby dla dobra ojczyzny. P. R.)

* (Drogi żelazne). *Hasło* oblicza, że Galicja, licząc nawet kolej lwowsko-czerniowiecką, posiada, w porównaniu z innymi prowincjami, bardzo małą przestrzeń dróg żelaznych. Nie całych pięć mil drogi żelaznej przypada na 100 mil kwadratowych ogólnej przestrzeni kraju. *Hasło* podnosi korzyści, jakie wynikną z drogi żelaznej lwowsko-brodzko-tarnopolskiej i z kolei mającej połączyć Galicję z Węgrami, i wynurza życzenie, ażeby ministerstwo, na zasadzie § 13 patentu lutowego, udzieliło jak najrychlej koncesje na budowę tych dróg.

* (Kozaczyzna turecka). Potem co nagadali dziennikarze polscy o kozaczyźnie tureckiej, słusznie robi *Czas*, podając następny list z Adrjanopolu 4 sierpnia: „Dostaliśmy tu do rąk *Dziennik Północny* a potem *Gazetę Narodową*, która powtórzyła za nim dwa listy z Turcji, pierwszy opisujący pochód tryumfalny oddziału kozackiego z Monastyru do Adrjanopolu; drugi o szkole wojskowej ustanowionej w Stambule dla organizacji kozaków ottomańskich. Te dwa listy są podwójnym złym uczynkiem, gdyż inaczej nie można nazwać oszukiwania własnych swych braci, powoływania ich do najprzykrzejszego położenia pomocą fałszywych opisów i fałszywych obietnic. Nie, pochód z Monastyru do Adrjanopola nie był żadną przyjemnością, ale uciążliwym marszem; pod żarzącym słońcem nie było *mastyki* (wódki), bo nie było za co jej kupić; mieszkańcy ze strachem i niechęcią przyglądali się ciągnącej kolumnie, złożonej po większej części z rozmaitej hałastry wszelkiej narodowości, między którymi wielu cyganów i mieszkańców rozlicznych plemion, jakie się spotykają w krainie bałkańskiej, a biedni wychodźcy polscy ani liczbą ani powagą stopnia nie trzymają w niej prymu. Dla tego też mieszkańcy zamykają się przed tą czeredą w obawie napadów, na które skarga doszła aż do Seraskeratu; z bułgarkami ani greczykami figlować nie było można, gdyż przed pułkiem jak myszy się kryły; wali-pasza adrjanopolski naprzeciw pułku nie wyszedł, a ciągłe skargi mieszkańców Adrjanopolu przeciw wybrykom tej niby polskiej kozaczyzny, zmusiły pułkownika Gościńskiego, aby się ściśle trzymał przepisów ograniczających bywanie żołnierzy i podoficerów w mieście; nie warto dodawać, że żadnego szampana konsulowie kozakom nie ofiarowali, w skutku czego kozacy szampana tego nie przyjęli a nawet i nie pili. Co do szkoły wojskowej, coś takiego w Stambule Sadyk pasza utworzył; nie będąc do niej

przypuszczonym, nie mogę twierdzeń korespondenta kontrolować; to tylko wiem, iż porucznicy Bruno Lisikiewicz i Kowaleńko nie istnieją, tylko czasusze (wachmistrze) tego nazwiska, a nominacja Kowaleńki na czasza datuje dopiero od kilku dni. Dopelnilem obowiązku przestrzegając Polaków, których młoda imaginacja mogłaby się zapalić na myśl konnych podróży wśród malowniczych krajoznawców Macedonii i Turcji, przy odgłosie różnorodnych śpiewów, przy wesołych biesiadach nad brzegiem jasnych strumyków, pod czarującym światłem oczu greczynek, pod wysokim powiewem wielkich myśli i wielkich nadziei. Nic takiego tutaj nie ma; wśród natłoku wyrzutów bułgarszczyzny, cygańszczyzny, żydowszczyzny i moskiewszczyzny, żołnierska bieda staje się biedą plugawą i nieochędną; myśli o religii, o ojczyźnie, o przyszłości tonają w ścieraniu się różnorodnych wyznań i narodowości, które w nieokrzesanych umysłach kończy się na zwierzęcej obojętności. Biada dobrze wychowanemu młodzieńcowi polskiemu, który wpada w ten motłoch.” (Tu autor listu kadzi armii tureckiej i zachęca Polaków do wstępowania w jej szeregi, twierdząc nawet, że „przymierze uciśnionej Polski z zagrożoną Turcją, jest rzeczą bardzo naturalną.” (!!!) Pomijamy te dziwolągi. P. R.) „Ale po roku doświadczenia nie mogę widzieć praktycznego rozwinięcia tej zasady w pelzaniu po prowincjach tureckich różnolitej zgrai kozackiej, gdzie się doszukasz wszelkiej narodowości, wyjąwszy! kozackiej; nie mogę wierzyć, aby idea polska mogła się zachować wśród niewiary, kradzieży, pijaństwa i zgorzenia; nie mogę sobie wyperswadować, aby pułk złożony z dzisiejszych żywołów, mógł być użytecznym dla Turcji. Teraz, czy nowo ustalona szkoła w Stambule poprawi ten stan rzeczy? Jeśli to nastąpi, pierwszy się z tego będę radował, pierwszy Polaków do organizacji zapraszać będę gotów. Ale do tej chwili, niech młodzież polska nie roi złotych snów, a w każdym razie niech sobie przypomni, iż wojsko tureckie nie więcej jak francuzkie lub angielskie ofiaruje żołnierzom odurzających mastyk i upajających greczynek.”

* (P. Młochowski i *Ojczyzna*). Otrzymaliśmy następujący list z Paryża, datowany 15-go, od p. Młochowskiego, wraz z odpowiedzią nań *Ojczyzny*, z prośbą o zamieszczenie ich w szpaltach naszego dziennika, której tem chętniej czynimy zadosyć, iż pod pewnymi względami zgadzamy się ze zdaniem bronionem przez autora. Dziwi nas wszelako, iż p. Młochowski tyle przywiązuje wagi do tytułów nadanych mu przez rząd pseudo-narodowy, kiedy je aż w całości podpisuje pod listem.

Panie redaktorze! Przesłałem następujący list do dziennika *Ojczyzna* i otrzymałem nań poniżej zamieszczoną odpowiedź. Miałem nadzieję że będzie zamieszczony, lecz Giller i spółka nie lubią aby mówić prawdę emigracji. List mój był następującej ośnowy: „Panie redaktorze! Mam honor prosić pana o zamieszczenie w szpaltach swego pisma, tego co następuje: Kilku złośliwych emigrantów oskarża mnie w sposób najohydniejszy. Opowiadają o mnie fakta, które napiętnowałyby mnie na zawsze hańbą, gdyby były prawdziwymi. Przez kilka miesięcy spokojnie i cierpliwie czekałem końca burzy, w przekonaniu, iż potwarcy z czasem uznają swą niesprawiedliwość; dziś, kiedy widzę że burza ciągle trwa, odpowiadam w następujący sposób wszystkim moim potwarcom:

1) Nie miałem nigdy stosunków z ambasadą ruską i raz tylko w niej byłem, dla uzyskania pozwolenia powrotu do Polski i poddania się pod sąd wojenny; odmówiono mi paszportu i już więcej tam nie pozostała moja noga. Kurżyna i L. Brzozowski wiedzieli o moim kroku. Zbyt kocham mój kraj i moją rodzinę, aby mi mogło podobać się na emigracji. Pytam się czy ten krok mój był zbrodnią?

2) Fałszem jest jakoby zajmowałem się zbieraniem podpisów na adresie, i żebym dostawał po 100 fr. za podpis. Wątpię, aby tak dbano o podpisy wychodźców; zresztą nie jestem komisantem.

3) Fałszem jest jakoby ambasada ruska powierzyła mi znaczną sumę pieniężną na koszt powrotu wychodźców do kraju i jakoby uciekł zabrawszy miljon. Nie opuszczałem Paryża; gdybym zaś dopuścił się takiego przywłaszczenia pieniędzy, byłbym aresztowany przez władze francuzkie, a jestem wolny.

4) Fałszem jest jakoby był powodem aresztowania doktora Estrajchera i Daniłowskiego, również jak i jednego jeszcze młodzieńca, którego nie znam nazwiska. Zostawiam takie podłości moim potwarcom.

5) Fałszem jest jakoby był spoliczkowany przez pułkownika Raczkowskiego, który zbyt dobrze jest wychowany aby się do tego posunął; zresztą nie nale-

zę do rzędu tych, co bezkarnie pozwalają się policzkować.

6) Oskarżają mnie, że pisałem o dziele p. Mollera; nie wiedziałem że p. Moller jest Rosjaninem, miałem go za duńczyka; zresztą ten fakt nie może być uważany za hańbiący, mam bowiem prawo pisać wszystko co mi się podoba, abym tylko nie mijał się z prawdą.

Podczas powstania porzuciłem me stanowisko i wstąpiłem do szeregów walczących; siedm razy byłem wymieniony w rozkazach dziennych, jako dobrze zasłużony ojczyźnie; dziś kiedy na nieszczęście jestem w emigracji, wolno mi zrobić następujące uwagi: że zmistyfikowano ludzi serca, że roztrwoniono fundusze narodowe i sprawiono tylko nieszczęście kraju. Jeżeli moja krytyka razi uszy niektórych doktorów w sztuce powstańczej, tem gorzej dla nich; piszę aby dowieść moim braciom, iż nie byłoby źle gdyby odtąd wstrzymać się zupełnie od wszelkiego bezużytecznego podnoszenia broni, ustanowić kontrolę pieniędzy, gdyby na nieszczęście kraju powstanie kiedy wybuchło i wybierać na dowódców ludzi dojrzałych, a nie pierwszych lepszych

Jeżeli według moich potwarców prawda powinna być ukrywana, nie podzielam ich zdania; co chcecie, jestem oryginałem i bardzo upartym, i raczej pozwolę się zamordować jak Miniszewski, niż porzucę me zdanie.

Moi potwarcy nie są wcale loiczni; głoszą miłość wolności, a nie dają prawdziwemu słudze sprawy narodowej, wolności wyrażania swego zdania. Przyjm pan i t. d. Podpisano: *Młochowski, były podpułkownik i były naczelnik powiatów warszawskiego, sochaczewskiego i rawskiego.*”

Na to odpowiedziała *Ojczyzna*:

„Wieści krążące po emigracji, że pan Młochowski „był dowódcą oddziału w Rawskim powiecie, już za „granicą będąc, został tajnym agentem policji moskiewskiej, że pisuje dla zarobku do „*Dziennika Warsz.*” „różne artykuły z Paryża, z Londynu bezimiennie, lub „też literami A. M. podpisane, i do nas doszły; — nie „mając jednak żadnych dowodów przeciwko p. Młochowskiemu do wiadomości publicznej podać ich nie „mogliśmy. Pod d. 3 sierpnia z Paryża p. Młochowski napisał do nas w swojej obronie list po francuzku (po polsku nie umie dobrze) prosząc o umieszczenie go w „*Ojczyźnie*”. W liście tym p. Młochowski zaprzecza jakoby był agentem moskiewskiej ambasady i powiada, że tylko raz jeden był w ambasadzie starając się o powrót, którego mu odmówiono; „zaprzecza że podpisów na adres do cara nie zbierał; „że nie przywłaszczył sobie żadnej znacznej sumy danej mu z ambasady moskiewskiej; że nie przyczynił się do aresztowania pp. Estrejcher i Daniłowskiego; „i trzeciemu jeszcze, którego nazwiska nie pamięta; „że od pułkownika Raczkowskiego policzka nie otrzymał — i że wreszcie to co napisał o haniebnej książce „p. Mollera, napisał według swojego przekonania. „Przy tej okazji zwracając się p. Młochowski do tak „przez niego nazwanych swoich kalumniatorów, wy- „powiada opinie, które słusznie mogły wzniecić po- „dejrzeń przeciwko p. Młochowskiemu. W opi- „niach tych porównywa się z Miniszewskim. Dla „nich to, listu p. Młochowskiego drukować nie bę- „dziemy, donosząc zaś o tem p. Młochowskiemu, ra- „dzimy, jeżeli czuje się być niewinnym, a o czem list „jego bynajmniej nie przekonywa, a my sądzić tutaj „bez faktów nie możemy, ażeby oddał się pod sąd „emigracji w Paryżu i przed nią usprawiedliwił się „z zarzutów hańbiących Polaka.”

Giller nazywa książkę p. Mollera *haniebną*, ale nie przeczy budżetowi; wygrymam zatem sprawę.

Przyjm Pan i t. d.

Młochowski.

Ameryka.

* (Podatki i patrioci). Dług publiczny, przez sekretarza skarbu ostatecznie na 2 miljardy 750 milionów dolarów, z opłatą rocznego procentu 64 milionów w złocie lub 75 milionów w papierach, obliczony, nie mało się przyczynił do ostudzenia rozpalonych wyobrażeń. Co do środków, celem zaspokojenia przyjętych zobowiązań, wszelkie rozprawy, aż do zebrań się kongresu, za wszechstronną zgodą, zawieszone zostały. Tymczasem zaprzeczyc trudno, że niektóre z nowych podatków niecierpliwie są znoszone. I tak, nałożony został podatek od każdej zrobionej damskiej sukni w stosunku do wartości, jaka przez krawca lub modniarkę w tym celu jest podawana. Panie przez cały ciąg wojny gorąco takową popierały, lecz teraz kiedy pokój jest przywrócony, „the dress tax” (podatek od sukni) nie mile jest widziany. Drugim tego rodzaju podatkiem jest 2 cent: od każdej fotografii lub obrazu stereoskopowego. Na południu brak kapitałów zupełny, północy zaś kapitaliści go-

towiby przyjsć w pomoc, lecz żądają słusznie rękami, że nie będą narażeni na stratę swego mienia. Przedewszystkiem chcą oni być zapewnieni, że południe wyraźnie i ostatecznie zrzekło się zamachów swoich na całość Rzeczypospolitej. Jeżeli więc tak zwani (nb. przez siebie tylko) „przyjaciele” południa, zaprzeczają temu, jakoby południe zwyciężonym zostało, i nakazują mu stawiać rządowi różne trudności przez opozycję swoją w kongresie, zadają oni własną ręką krajowi temu najdotkliwszą klęskę, jakiej tylko doznać może. Nie dosyć za tem, że go do obecnego stanu ubóstwa i nędzy doprowadzili, ale jeszcze zwiększyć chcą to nieszczęście, odejmując mu wszelkie nadzieje ratunku na przyszłość. Jeszcze znajdują się obrońcy sprawy południowców, którzy odwołują się do ciemnoty i namiętności ludowych, podmawiając ich, że jedynie wypada im przechodzić przez formalność pozornej uległości i ukrywać swą nieprzyjaźń do rządu, by w rezultacie pewniemi być zwycięstwa. Podobne przedstawienie rzeczy jest sto razy gorszem od głupoty; jest to wyraźna zbrodnia, która zdawałaby się być natchnioną przez uczucie szatańskiej nienawiści do kraju, którego niby to zbawcami się być mienia. Żaden mąż północy nie zwróci się z kapitałami swemi do kraju, który zaledwie ukrywa swą nielojalność. Południe musi się tarzać w prochu, dopóki jego fałszywi przyjaciele zechcą uporczywie głosić, że takowe do ciągłego buntu jest gotowem. (Niepodobna w tych wyrazach, podanych tu z *Times'a*, nie widzieć niejakię analogii z naszym położeniem; że kapitały tak krajowe jako i zagraniczne w współdziałaniu swem do podniesienia kraju wahać się muszą aż do ostatecznego zerwania kraju z narzucającymi mu się rewolucyjnymi protektorami swemi, nie potrzebuje dowodzenia. *P. R.*)

* (Usiłowania Juareza). Podług wiadomości z San-Francisko z 3-go b. m., wszelkie usiłowania stronnictwa Juareza dla zyskania w pomienionem mieście przyjaciół i zasobów materialnych, pozostały do owego czasu bez żadnego prawie rezultatu. (*La Fr.*)

* (Parlament kanadyjski; projekt konfederacji; generał Grant). P. Narcyz Belleau mianowany został pierwszym ministrem. Parlament kanadyjski rozpoczął swoje posiedzenia. Rząd wynurzył nadzieję, że prowincje przyjmą projekt konfederacji.—Generał Grant przybył do Kwebeku i był na obiedzie u gubernatora. Generał pojechał zwiedzić Montreal i Torronto. (*La Patr.*)

Austria.

* (Książę Kuza) przerwał swą kurację w Ems i w powrocie do Bukaresztu przybył do Wiednia, z kąd miał 19-go b. m. udać się przez Lwów w dalszą podróż. Troski rządu, po których książę chciał wypocząć u wód, ciążą obecnie na nim z większą jeszcze niż poprzednio siłą. (*Wien. Z.*)

Francja.

* (Cisza w Paryżu.) Stolicę Francji opuszczają obecnie jedna za drugą osoby mające znaczenie polityczne. Dyplomaci wyjeżdżają za urlopami; pan Drouyn de Lhuys, idąc za przykładem swych kolegów, opuścił Paryż na dwa tygodnie, dla przyzdowania na radzie jeneralnej. Będzie przeto podostatkiem czasu dla zastanowienia się nad okólnikiem ministra spraw wewnętrznych do prefektów, zalecającym tym urzędnikom, ażeby wybierali merów z pośród nowomianowanych członków rad gminnych. (*Nordd. A. Z.*)

* (Uroczystość 15 sierpnia) obchodzoną była w Rouen z większą niż gdziekolwiekindziej okazalnością. Przystąpiono w tem mieście normandzkim do wzniesienia pomnika Napoleonowi III. Fundusz na ten cel pochodzi ze składek narodowych. (*La Patr.*)

* (Posiedzenia rad jeneralnych) miały być otwarte 21-go b. m. Zapewniają że prefekci otrzymali polecenie oświadczenia przesom tych zgromadzeń, ażeby powstrzymywano się od wszelkich mów politycznych. (*La Fr.*)

* (Ordery). Cesarz Maksymiljan z okoliczności swych urodzin udzielił wielką wstęgę orderu Gwadelupy, sławnemu mistrzowi Rossiniemu, krzyż komandorski, dyrektorowi sztuk pięknych, p. K. Gounodowi autorowi Fausta i Mireille, i p. Grandguillot, redaktorowi pisma *Le Pays*; krzyż urzędnikowi ki p. Dalloz współpracownikowi *Moniteura*, p. Aylie-Langle, z dziennika *La Presse*, p. Rolland z pisma *Pays*, pp. J. Cohen i Marie Escudier z *La France*, kawalerski p. Outrebon z *La Patrie*. Panna Rose Bonheur otrzymała krzyż świętego Karola 2 klasy (*La Fr. music.*)

Hiszpanja.

* (Kwestja finansowa). Podług korespondencji z Madrytu, Hiszpanja przechodzi obecnie przez

okres finansowy, który nie jest bez pewnych trudności; lecz nie należy przesadzać doniosłości tego przesilenia, a obok tego, dezamortyzacja, reforma taryfy i usiłowania rządu dla dojścia do równowagi w budżecie wydatków i dochodów, spowodują czasem lepsze położenie. Ministerstwo obecne stawia tę kwestję na pierwszym planie, i dla rozwiązania jej nie brak mu ani dobrej woli, ani talentu, ani środków. (*La Fr.*)

* (Królowa Izabela.—Królowa Krystyna.—Infant Don Franciszek). Zapewniają, że królowa Izabela zwiedzi wkrótce Nowarę i prowincje biskajskie. Powrót jej królewskiej mości do stolicy nastąpi w końcu września.—Królowa Marja Krystyna i jej małżonek książę Rianzares, zabawią z Zarauz do końca b. m. i udadzą się we wrześniu do Austrii.—Zwłoki infanta Don Franciszka miały być przeniesione 14 b. m. koleją żelazną do Eskurjału. Z powodu ustawicznych wymiotów w ciągu ostatnich godzin swego życia, infantowi nie można było udzielić sakramentu komunji. Na skutek wyraźnego jego życzenia, ciało jego nie będzie nabalsamowanem. (*Nordd. A. Z.*)

Niemcy.

* (Kwestja księstw). Otrzymujemy z dobrego źródła ciekawe wiadomości co do układu zawartego pomiędzy Prusami i Austrią w sprawie księstw nadelbańskich. Najpierw, układ ten jest jedynie tymczasowy, jak przewidywać należało. Powtóre, za podstawę jego służy dalsze trwanie *condominium*, czyli dalsze obu mocarstw współposiadanie; lecz zamiast wspólnego współposiadania obu księstw, będzie to współposiadanie podzielone w ten sposób, że Prusy zajmą Szlezwig i będą w nim rządzić, Austria zaś zajmie Holsztyn i obejmie także w nim rządy. Kombinacja ta ma w sobie na pierwszy rzut oka coś dziwnego, zwłaszcza jeżeli przypomnimy sobie, że jednym z powodów, dla których przedsiębrano wojnę, była właśnie chęć przywrócenia wspólnej dla obu księstw administracji, naruszonej, jak utrzymywano, przez Danję. Nowy układ, zamiast zjednoczenia obu księstw, rozdziela je bardziej niż kiedykolwiek, nadając każdemu z nich osobnego władcę. (*La Fr.*)

* (Książę Walji) znajduje się wraz z swoją małżonką, począwszy od 12 b. m., w zamku Rumpenheim, gdzie przebywają także w. książę meklenburg-streliecki, książę Cambridge i inne dostojne osoby. Książę Walji odjedzie w dniu 24 b. m. do Koburga. (*Patr. Z.*)

Prusy.

* (Wizyta króla pruskiego). Król pruski, zamierzając złożyć wizytę królowej Wiktorji w zamku Rosenau pod Koburgiem, chce uniknąć spotkania się z księciem Ernestem sasko-koburg-gotańskim. Ma to wielkie znaczenie w dzisiejszem położeniu rzeczy. (*Patr. Z.*)

Turcja.

* (Cholera). Liczba osób, które zmarły w Egipcie na cholere w ciągu 40 dni, wynosi 82,000. Z tego przypada na Aleksandrję 12,000, na Kairo 30,000 i na resztę Egiptu 40,000. (*Patr. Z.*)

Włochy.

* (Armja papieżka). Jaki jest prawdziwy charakter zadecydowanego obecnie w Rzymie zwiększenia armji papieżkiej? Czy chodzi po prostu o uzupełnienie i zwiększenie liczby wojsk przeznaczonych do utrzymywania porządku po wsiach? Czy też może rzad papieżki chciał, bez hałasu i ostentacji, zadosyć uczynić wymaganiom, jakie mu narzuca na przyszłość konwencja z 15-go września? Dzienniki klerykałne odpowiadają na tę ostatnią kwestję, że rząd rzymski postępuje obecnie tak samo, jak pierwszy lepszy rząd, i że nie troszczy się bynajmniej o konwencję, w zawarciu której nie miał udziału. Łatwo odgadnąć, że to *Monde* tak mówi. Lecz przekonania tego nie podzielają w Rzymie, i nie chcemy innego na to dowodu, jak tylko następujący list z Rzymu, pisany do wiedeńskiej *Gen. Corr.*: „Zmiana przekonania zaszła „obecnie u dworu rzymskiego. Papież przyjął, jak „powiadają, propozycję mgnora de Mérode co do „zwiększenia składu armji z 9 na 15,000 ludzi; projekt ten, roztrząsany na radzie ministrów, miał „skać zatwierdzenia, nawet ze strony kardynała Antonellego; rozpoczęto już rekrutowanie za pomocą „zaciągów dobrowolnych w prowincji Frosinone, „a p. de Sonnemberg, dowódca gwardji szwajcarskiej, „bawiący obecnie w Szwajcarji, miał otrzymać rozkaz „zwerbowania 500 młodych ludzi z pomiędzy zagra- „nicznych strzelców. Ponieważ chodzi o zaciągnięcie „tylko 5 lub 6,000 ludzi, przeto prawdopodobnie nie „będą założone biura werbunkowe po za granicami „państwa kościelnego. Doniosłość tej wiadomości jest „widoczna. Jeżeli kardynał Antonelli, który przed „zawarciem konwencji mówił o rozpuszczeniu armji „papieżkiej, zgadza się obecnie na projekta mgnora

„de Mérode, pochodzi to ztąd, że wierzy w opuszczenie „nie Rzymu przez francuzów. Jeżeli papież przyjmuje „propozycję mgnora de Mérode, pochodzi to ztąd, że „ma pewność, iż zdoła stawić czoło zwiększonym wy- „datkom, co może uczynić jedynie przez zgodzenie „się na to, ażeby Włochy podjęły się części długu „papieżkiego. Jeżeli kardynał i papież zgadzają się „na postawienie armji na stopie zdolnej utrzymać po- „rządek wewnętrzny, wyprowadzić ztąd należy wnio- „sek, że mają pewność, iż Napoleon III, cofając swe „wojska, zamierza po prostu pozostawić Piusa IX oko „w oko z jego ludem, lecz że nie pozwoli na żadne „najście wojsk, czy to regularnych, czy nieregular- „nych. Wiadomość o bezzwłocznem zwiększeniu ar- „mji jest niezawodna. Co do wniosków, które ztąd „wyprowadzają i które tu przytoczyliśmy, są one po- „wszechnie powtarzane. Zresztą będziemy wkrótce „wiedzieć czego się mamy trzymać.” Wszystko to „wydaje się nam bardzo racjonalnem, i zauważyć na- „leży, że w samem Wiedniu przyjmowane są te do- „mniemania, odrzucane przez *Monde*; a zatem w Au- „strij pojmowana jest dziś lepiej niż przez zaslepione „stronnictwo ultramontańskie, niezbędnosć położenia, „wynikającego codziennie dla rządu rzymskiego z bie- „gu wypadków. (*La Patr.*)

* (Cholera i minister finansów p. Sella). Wiadomości z Ankony sigają do dnia 15-go b. m., w którym to dniu zachorowało na cholere 61 osób, a umarło 41. W Sinigaglia, dokąd schroniło się 7 do 8,000 mieszkańców Ankony, i prócz tego, z powodu jarmarku i do kąpieli morskich zjechało się 2 do 3,000 osób, stan zdrowia jak i usposobienie ludności były zadawalniające; przeciwnie zaś w Loreto umarło kilka osób przybyłych z Ankony, a w Bononji zachorował jeden podróżny przybyły z Sinigaglia. W Sansevero w neapolitańskim zdarzają się jeszcze pojedyncze wypadki.—Minister finansów Sella widział się spowodowanym do zagrożenia dymisją każdemu urzędnikowi zależącemu od niego, tak w mieście jak i w prowincji Ankony, na przypadek wydalenia się z zajmowanego przezeń stanowiska.—Z Aleksandrji donoszą telegrafem pod dniem 15 b. m.: W sobotę umarł na cholere 1, w niedzielę 2, w poniedziałek 1, we wtorek żaden. Wszyscy cudzoziemcy znajdują się w kwarantannie. W Kairze umarło w sobotę 5, w niedzielę 3, w poniedziałek 4, we wtorek 6 osób.—Na Malcie do końca zeszłego miesiąca wydarzyło się około 200 wypadków cholery, która dotknęła głównie niższą klasę ludności i garnizon. Połowa z zapadłych na cholere umarła. Narzekają na brak obsługi szpitalnej i na bardzo niedostateczne zresztą środki sanitarne. (*Wien. Z.*)

Korespondencja Dziennika Warszawskiego.

Lublin, 13 sierpnia.

Korespondent *Tygod. Illustr.* — Trupa lwowska p. Miłaszewskiego.

W ostatniej korespondencji podaliśmy sprawozdanie z pierwszych przedstawień trupy lwowskiej w teatrze tutejszym, nie spodziewając się, że przybyły do Lublina gość-korespondent, wrażenia swoje tu zacierpięte, w szpaltach *Tygodnika Ilustrowanego* rozwinię. Ubolewamy mocno nad prostotą i niegościnnoscią naszego miasta, w którego kościołach szanowny podróżny, nic więcej prócz skromnych sukienek pobożnych lublinianek nie dojrzał — (zapewne z religijno-moralnych pobudek obrał sobie te miejsca do podobnych studjów). — Zresztą i hotele nasze nie przypadły do estetycznego smaku zacnego gościa; — ogród Saski nie zachęcił go również; — wystawka przed cukiernią p. Semadeniego, nie dostarczyła materiału do głębszych badań — a artyści trupy p. Ratajewicza, z odwrotnej strony sztukę mu przedstawili, — nie domyślając się zapewne obecności tak znakomitej powagi literackiej. — Prawda, że świątynie nasze nie odznaczają się uderzającą powierzchownością, ani zbytkiem wewnątrznych ozdób; prawda, że brak nam hotelu europejskiego, z marmurowemi schodami i adamaszkowemi meblami; — ale gdyby ciekawy badacz cokolwiek więcej chciał był sobie zadać trudu nad bliższem zapoznaniem się z godnemi uwagi przedmiotami, możeby złagodził swe nieprzyjemne wrażenia i zmienił przedwczesny sąd, grzeszący brakiem wszechstronnego zbadania rzeczy; — możeby wtedy więcej zadowolony, ujrzał niemało pomników i pamiątek archeologicznej wartości, godnych pióra prawdziwego badacza, nie tylko pobieżnego obserwatora; może wtedy przechadzając się po naszym „Saskim ogrodzie” zachwyciłby się jego powabną romantycznością, a wystawka p. Semadeniego łatwiej by rozbudziła jego imaginację, ukolysaną omnibusową jazdą z Warszawy.

Co do nieprzyjemności, jakich szanowny korespondent doznał na ostatniem przedstawieniu trupy p. Ra-

1) Patrz N. 306 Tygodnika Ilustrowanego z d. 5 b. m.

